

Jurisprudentiebulletin

2015, aflevering 1
Nummers: 1 – 14

Colofon

In het Jurisprudentiebulletin van Slachtofferhulp Nederland (JBS) wordt jurisprudentie verzameld die van belang kan zijn voor de juridische dienstverlening aan slachtoffers.

De uitspraken worden geparafraseerd en samengevat weergegeven. Voor de oorspronkelijke tekst dient de uitspraak te worden geraadpleegd.

(Oude) nummers van het JBS zijn te vinden via:

www.slachtofferhulp.nl/Algemeen/Slachtofferzorg/Jurisprudentiebulletin/

U kunt het JBS via e-mail toegestuurd krijgen door een berichtje te sturen aan JBS@slachtofferhulp.nl.

De redactie heeft altijd belangstelling voor (niet gepubliceerde) uitspraken die in het JBS zouden kunnen worden opgenomen.

Redactie:

mr. A.H. Sas

Contact:

JBS@slachtofferhulp.nl

Zie ook:

www.slachtofferhulp.nl/

Ten geleide

In dit Bulletin zijn de uitspraken van de Hoge Raad, voor zover hier van belang, opgenomen die in de periode januari – juni 2015 zijn gepubliceerd op www.rechtspraak.nl.

Van **rechtstreekse schade** (art. 361 lid 2 onder b Sv) is sprake indien iemand is getroffen in een belang dat door de overtreden strafbepaling wordt beschermd. In het algemeen beschermen strafbepalingen niet het belang van rechtsopvolgers noch dat van derde belanghebbenden, zodat doorgaans alleen het slachtoffer zelf zich als benadeelde partij kan voegen in het strafproces. Rechtstreekse schade is dus geen van het civiele recht afwijkende causaliteitseis. Wel beperkt deze voorwaarde de kring van voegingsgerechtigden. Dat de Hoge Raad niet terughoudend is met het toerekenen van schade blijkt weer uit de volgende twee uitspraken. In de zaak opgenomen onder **nr. 1**, was mishandeling bewezenverklaard. Het Hof had vastgesteld dat het slachtoffer voorafgaand aan de mishandeling, toen de verdachte op haar afkwam, haar fiets had laten vallen en op de vlucht was geslagen. De hierdoor aan de fiets ontstane schade staat in zodanig nauw verband met de bewezenverklaarde mishandeling, dat die schade redelijkerwijs moet worden aangemerkt als rechtstreeks toegebracht door het bewezenverklaarde feit. In **nr. 3**

was witwassen bewezenverklaard. Dit witwassen, dat bestond uit het doorsluizen van geld via een door verdachte ter beschikking gestelde rekening waarnaar wederrechtelijk geld werd overgemaakt van de rekening van het slachtoffer. Dit witwassen en het ontvreemden van de overschrijvingskaarten van het slachtoffer, staan in zodanig nauw verband met elkaar dat sprake is van rechtstreekse schade.

Een interessante zaak vanuit procedureel oogpunt is het arrest onder **nr. 9**. Daar deed zich het geval voor dat een aanvullende vordering die wel tijdig per fax was ingediend bij het parket nog niet in het dossier terecht was gekomen. De aanvullende vordering werd als gevolg hiervan in eerste aanleg niet behandeld. Het oordeel van het Hof dat de benadeelde partij zich ter zake van haar vordering tot vergoeding van de geleden immateriële schade tijdig in eerste aanleg in het strafgeding heeft gevoegd, is volgens de Hoge Raad niet onbegrijpelijk (vgl. art. 51g lid 1 Sv). De benadeelde partij heeft zich in hoger beroep opnieuw gevoegd voor het bedrag van haar oorspronkelijke vordering (dus inclusief aanvullende vordering). De hele vordering kon in hoger beroep dus alsnog worden behandeld (art. 421 lid 3 Sv). Ook hiertegen keerde het cassatiemiddel van de verdachte zich, omdat sprake was van verlies van instantie: alleen het Hof oordeelde immers over deze aanvullende vordering. Dit gedeelte van het middel werd zonder motivering door de Hoge Raad afgedaan. Zie voor nadere uitleg de conclusie van A-G Vellinga bij dit arrest.

Twee arresten betreffen zaken waar **eigen schuld** een rol speelt. In de ene zaak (**nr. 6**) heeft de verdachte een cassatiemiddel gericht tegen de toewijzing van de vordering benadeelde partij, terwijl sprake zou zijn van eigen schuld. In de andere zaak (**nr. 11**) heeft de benadeelde partij een middel ingediend tegen het oordeel dat de vordering vanwege de eigen schuld een onevenredige belasting

voor het strafgeding oplevert vanwege eigen schuld. In beide zaken deed de Hoge Raad het middel af zonder motivering. Voor nadere beschouwing kunnen de conclusies van de verschillende A-G's worden geraadpleegd. Het oordeel dat een vordering wel of geen onevenredige belasting vormt voor het strafgeding, bijvoorbeeld in verband met eigen schuld, kan alleen op begrijpelijkheid worden getoetst. De feitenrechter heeft hierbij veel vrijheid. Vgl. hierover de kritische annotatie in de NJ van B.F. Keulen bij HR 10 januari 2012, [ECLI:NL:HR:2012:BU3460](#), NJ 2012/503.

Slachtoffer in het strafproces

1.

Hoge Raad 27 januari 2015, nummer 14/00062

W.A.M. van Schendel, H.A.G. Splinter-van Kan en Y. Buruma

[ECLI:NL:HR:2015:134](#)

Conclusie A-G Bleichrodt

[ECLI:NL:PHR:2014:2809](#)

In cassatie op Gerechtshof Amsterdam 17 december 2013,

[ECLI:NL:GHAMS:2013:4641](#)

(Rechtstreekse schade; art. 361 lid 2 onder b Sv. Zodanig nauw verband tussen schade en de daarop volgende mishandeling dat sprake is van rechtstreekse schade.)

De benadeelde partij is de ex-vriendin van de verdachte. Zij leeft in angst voor de verdachte. Zij ziet de verdachte op haar en haar dochter af komen lopen "om haar te lijf te gaan" en raakt in paniek en laat in een reflex haar fiets vallen. Vervolgens vlucht zij rennend weg, waarna de verdachte haar achtervolgt en haar mishandelt.

De Hoge Raad:

'3.2.3.

[...]

Met betrekking tot de gevorderde materiële schade overweegt de rechtbank als volgt. Wat betreft de gestelde schade aan de fiets van voornoemde [betrokkene] is op basis van het voorliggende dossier voldoende vast komen te staan dat [betrokkene] de fiets heeft laten vallen als gevolg van het feit dat verdachte op haar afkwam om haar te lijf te gaan. Dat de feitelijke mishandeling pas kort daarna heeft plaatsgevonden, maakt niet dat de schade aan de fiets niet als rechtstreeks gevolg van de mishandeling kan worden aangemerkt. [...]

3.3.

In aanmerking genomen dat het Hof heeft vastgesteld dat "[betrokkene] de fiets heeft laten vallen als gevolg van het

feit dat verdachte op haar afkwam om haar te lijf te gaan", geeft 's Hofs oordeel dat de door [betrokkene] geleden schade aan haar fiets in zodanig nauw verband staat met de bewezenverklarde mishandeling van haar door de verdachte, dat die schade redelijkerwijs moet worden aangemerkt als rechtstreeks aan [betrokkene] toegebracht door het bewezenverklarde feit als bedoeld in art. 51f en art. 361, tweede lid onder b, Sv niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting. Dit oordeel is ook niet onbegrijpelijk.

3.4.

Het middel is in zoverre tevergeefs voorgesteld.'

2.

Hoge Raad 27 januari 2015, nummer 14/00022

W.A.M. van Schendel, H.A.G. Splinter-van Kan en Y. Buruma

[ECLI:NL:HR:2015:131](#)

Conclusie A-G Bleichrodt

[ECLI:NL:PHR:2014:2808](#)

In cassatie op Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, 7 oktober 2013, nummer 21/005118-13

(Gedeeltelijke vrijspraak en rechtstreekse schade, art. 361 lid 2 onder b Sv.)

De Hoge Raad:

'3.6.

In aanmerking genomen dat de verdachte door het Hof is vrijgesproken van het hem onder 1 tenlastegelegde feit, moet het gezien de inhoud van het voegingsformulier ervoor gehouden worden dat het Hof de vordering van de benadeelde partij heeft toegewezen voor zover deze betrekking heeft op de schadeposten "telefoonkosten" en "bellen naar diverse personen". Het middel klaagt terecht dat het Hof aan de benadeelde partij ter vergoeding van de schade die zij heeft geleden als gevolg van het onder 2 bewezenverklarde feit, een hoger bedrag heeft toegewezen dan de benadeelde partij ter

zake van die schade heeft gevorderd. Het Hof heeft eveneens ten onrechte aan de verdachte voor dat bedrag een schadevergoedingsmaatregel opgelegd.'

3.

Hoge Raad 3 februari 2015, nummer 13/05764

W.A.M. van Schendel, H.A.G. Splinter-van Kan en Y. Buruma

[ECLI:NL:HR:2015:216](#)

Conclusie A-G Bleichrodt

[ECLI:NL:PHR:2014:2829](#)

In cassatie op Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, 29 oktober 2013, nummer 21/003638-13

(Rechtstreekse schade; art. 361 lid 2 onder b Sv. Witwassen staat in nauw verband met het misdrijf waaruit geldbedragen afkomstig waren.)

De Hoge Raad:

'2.2.

Ten laste van de verdachte is bewezenverklaard dat:

"hij in de periode van 29 juni 2009 tot en met 29 december 2009, in Nederland, en te Liechtenstein, en in Duitsland, te zamen en in vereniging met anderen, meermalen grote geldbedragen voorhanden heeft gehad en heeft overgedragen en van voornoemde geldbedragen de herkomst heeft verhuld, althans heeft verhuld wie de rechthebbende op voornoemde geldbedragen was, terwijl hij, verdachte, telkens wist, dat die geldbedragen - onmiddellijk of middellijk - afkomstig waren uit enig misdrijf."

[...]

2.4

[...]

Het Hof heeft [...] het volgende overwogen:

"Vordering van de benadeelde partij [betrokkene 1]

De benadeelde partij heeft zich in eerste aanleg in het strafproces gevoegd met een vordering tot schadevergoeding. De-

ze bedraagt € 220.090,00. De vordering is bij het vonnis waarvan beroep toegewezen.

De raadsman heeft zich op het standpunt gesteld dat tussen de door [betrokkene 1] geleden schade en het door verdachte gepleegde strafbare feit geen rechtstreeks verband bestaat in de zin van artikel 51f van het Wetboek van Strafvordering.

Het hof overweegt hieromtrent dat zonder het ter beschikking stellen van de bankrekeningen van Janssen en Vos en het contant maken van het geld, de schade van het slachtoffer niet was ontstaan. Immers, het geld is rechtstreeks van de rekening van de benadeelde overgemaakt via overschrijvingskaarten op de rekening van Janssen. De bewezenverklaarde handeling staat in rechtstreeks verband met de wegnemingshandeling (middels de onvreemde overschrijvingskaarten) en is zodanig bepalend voor het ontstaan van de schade, dat deze schade moet worden gezien als het rechtstreekse gevolg van de bewezenverklaarde gedraging.

Uit het onderzoek ter terechtzitting is voldoende gebleken dat de benadeelde partij als gevolg van het primair bewezenverklaarde handelen van verdachte rechtstreeks schade heeft geleden. Verdachte is tot vergoeding van die schade gehouden zodat de vordering zal worden toegewezen.

Om te bevorderen dat de schade door verdachte wordt vergoed, zal het hof de maatregel van artikel 36f van het Wetboek van Strafrecht opleggen op de hierna te noemen wijze."

2.5.

Het oordeel van het Hof dat het bewezenverklaarde witwassen van grote geldbedragen en het in de bewezenverklaring bedoelde misdrijf waaruit die geldbedragen - onmiddellijk of middellijk - afkomstig waren, in zodanig nauw verband staan tot elkaar dat de benadeelde partij [betrokkene 1] door het 'medeplegen van witwassen' rechtstreeks schade heeft geleden, getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting en is, in aanmerking ge-

nomen de uit de bewijsvoering blijken-
de feiten en omstandigheden, niet onbegrijp-
elijk. Het is voorts, mede in het licht
van hetgeen door de verdediging is aan-
gevoerd, toereikend gemotiveerd.'

4.

**Hoge Raad 4 februari 2015, nummer
13/02520**

**W.A.M. van Schendel, B.C. de Sa-
vornin Lohman en H.A.G. Splinter-
van Kan**

[ECLI:NL:HR:2015:211](#)

Conclusie A-G Machielse

[ECLI:NL:PHR:2014:2740](#)

**In cassatie op Gerechtshof Amster-
dam 7 mei 2013,**

[ECLI:NL:GHAMS:2013:1593](#)

**(Wettelijke rente die niet is gevor-
derd kan niet worden toegewezen.
Wel als schadevergoedingsmaatre-
gel.)**

De Hoge Raad:

'2

Beoordeling van het derde middel en het
vierde middel

2.1.

De middelen bevatten beide de klacht dat
- nu de benadeelde partijen [benadeelde
partij 1] en [benadeelde partij 2] zulks
niet hebben gevorderd - het Hof ten on-
rechte heeft beslist dat de aan de bena-
deelde partijen toegewezen bedragen
aan schadevergoeding, alsook de scha-
devergoedingsmaatregelen die aan de
verdachte ten behoeve van de slachtof-
fers zijn opgelegd, vermeerderd worden
met de wettelijke rente. In zoverre lenen
de middelen zich voor een gezamenlijke
bespreking.

[...]

2.3.

Het Hof heeft beslist dat de door de be-
nadeelde partijen gevorderde bedragen,
voor zover toegewezen, vermeerderd
dienen te worden met de wettelijke rente
vanaf de in het arrest genoemde datum
tot aan de dag der algehele voldoening.
Nu de stukken van het geding niet in-

houden dat de benadeelde partijen ver-
goeding van de wettelijke rente hebben
gevorderd, heeft het Hof ten onrechte
beslist dat die rente vergoed moet wor-
den (vgl. HR 11 november 2000,
[ECLI:NL:HR:2000:AA4262](#), NJ
2000/217). De middelen klagen daarover
terecht. Het bestreden arrest kan in zo-
verre niet in stand blijven.

2.4.

De middelen falen evenwel voor zover zij
klagen dat het Hof ten onrechte heeft be-
slist dat de op de voet van art. 36f Sr
opgelegde betalingsverplichtingen (scha-
devergoedingsmaatregel) vermeerderd
moeten worden met de wettelijke rente.
De omstandigheid dat de benadeelde
partijen niet hebben gevorderd dat de
wettelijke rente wordt vergoed, betekent
niet dat het Hof ten onrechte heeft be-
slist dat de op de voet van art. 36f Sr
opgelegde betalingsverplichtingen (scha-
devergoedingsmaatregel) vermeerderd
moeten worden met de wettelijke rente.
Het staat de strafrechter vrij al dan niet
een schadevergoedingsmaatregel op te
leggen. Indien de strafrechter de schade-
vergoedingsmaatregel oplegt, berekent
hij het schadebedrag, waartoe de wette-
lijke rente behoort, naar de krachtens
het Burgerlijk Wetboek geldende criteria.
De wettelijke rente is ingevolge art.
6:83, aanhef en onder b, BW zonder in-
gebrekestelling verschuldigd vanaf het
moment waarop de schade, die het ge-
volg is van de onrechtmatige daad van
de verdachte, is ingetreden. Het oordeel
van het Hof dat de verdachte in het ka-
der van de op de voet van art. 36f Sr op-
gelegde betalingsverplichtingen wettelij-
ke rente verschuldigd is, geeft daarom
niet blijk van een onjuiste rechtsopvat-
ting (vgl. HR 9 september 2014,
[ECLI:NL:HR:2014:2652](#)).'

5.

Hoge Raad 31 maart 2015, nummer 13/05040

W.A.M. van Schendel, B.C. de Savornin Lohman en H.A.G. Splinter-van Kan

ECLI:NL:HR:2015:805

Conclusie A-G Bleichrodt

ECLI:NL:PHR:2015:251

In cassatie op Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, van 10 oktober 2013, nummer 21/004317-12

(Inzichtelijkheid toegewezen bedrag aan benadeelde partij. Proceskosten; art. 592a Sv.)

De Hoge Raad:

3.1.

Het middel klaagt dat het Hof de vordering van de benadeelde partij en de in verband daarmee opgelegde schadevergoedingsmaatregel ten onrechte heeft toegewezen respectievelijk heeft opgelegd tot een bedrag van € 12.593,20.

3.2.

Op de gronden die zijn vermeld in de conclusie van de Advocaat-Generaal onder 14 tot en met 18 is het middel terecht voorgesteld. De Hoge Raad zal de zaak om doelmatigheidsredenen zelf afdoen. De Hoge Raad zal het toegewezen bedrag bepalen op € 12.293,20, met dienovereenkomstige aanpassing van de aan de verdachte opgelegde schadevergoedingsmaatregel. Aantekening verdient dat de door het Hof in het dictum opgenomen verwijzing in de in de proceskosten in stand blijft.'

A-G Bleichrodt had hierover als volgt geconcludeerd.

7.

Het tweede middel keert zich tegen de oplegging van de schadevergoedingsmaatregel, voor zover daarin de kosten van rechtsbijstand en executie zijn betrokken. Uit de toelichting, in samenhang met het middel gelezen, leid ik af dat het middel ook de klacht behelst dat de kos-

ten van rechtsbijstand en executie in het kader van de beslissing op de vordering van de benadeelde partij ten onrechte twee maal zijn berekend.

8. Het bestreden arrest houdt ten aanzien van deze vordering van de benadeelde partij Enexis het volgende in:

"Vordering van de benadeelde partij Enexis

De benadeelde partij heeft zich in eerste aanleg in het strafproces gevoegd met een vordering tot schadevergoeding. Deze bedraagt € 14.328,81. De vordering is bij het vonnis waarvan beroep toegewezen tot een bedrag van € 12.593,20. De benadeelde partij heeft zich in hoger beroep opnieuw gevoegd voor het bedrag van haar oorspronkelijke vordering.

Uit het onderzoek ter terechtzitting is het hof voldoende gebleken dat de benadeelde partij als gevolg van het in de zaak met parketnummer 08-700394-11 onder 2 primair bewezenverklaarde handelen van verdachte rechtstreeks schade heeft geleden tot na te melden bedrag van € 12.593,20. Verdachte is tot vergoeding van die schade gehouden zodat de vordering tot dat bedrag zal worden toegewezen.

Voor het overige is het hof van oordeel dat behandeling van de vordering een onevenredige belasting van het strafgeding oplevert. In zoverre kan de benadeelde partij daarom thans in haar vordering niet worden ontvangen en kan zij haar vordering slechts bij de burgerlijke rechter aanbrengen.

Om te bevorderen dat de schade door verdachte wordt vergoed, zal het hof de maatregel van artikel 36f van het Wetboek van Strafrecht opleggen op de hierna te noemen wijze."

9.

Ten aanzien van de proceskosten houdt het dictum het volgende in:

"Verwijst de verdachte in de door de benadeelde partij gemaakte en ten behoeve van de tenuitvoerlegging nog te maken kosten, tot aan de datum van de uitspraak begroot op € 300,00 (driehonderd euro)."

10. Ik stel het volgende voorop. Voor toewijzing van een vordering tot schadevergoeding van de benadeelde partij komt alleen die schade in aanmerking die rechtstreeks is geleden door het strafbare feit. De kosten van rechtsbijstand zijn niet als zodanige rechtstreekse schade aan te merken.**(1)** Dat brengt mee dat dergelijke kosten ook niet in aanmerking kunnen worden genomen bij de oplegging van de in art. 36f, eerste lid, Sr voorziene maatregel. Indien een benadeelde partij dergelijke proceskosten als onderdeel van de schade in de zin van art. 51a Sv vordert, dient zij in zoverre in die vordering niet-ontvankelijk te worden verklaard. Door een benadeelde partij gemaakte kosten voor rechtsbijstand zijn te rekenen tot de proceskosten, waaromtrent de rechter ingevolge het bepaalde in art. 592a Sv in de daar bedoelde gevallen een afzonderlijke beslissing dient te geven, die ingevolge het bepaalde in art. 361, zesde lid, Sv in het vonnis dient te worden opgenomen.**(2)** Een redelijke uitleg van art. 592a Sv brengt mee dat bij de begroting van de daar bedoelde kosten dezelfde maatstaf wordt gehanteerd als in civiele procedures.**(3)**

11.

Tot de aan de Hoge Raad toegezonden stukken behoort een op naam van Enexis B.V. opgemaakt "voegingsformulier benadeelde partij in het strafproces", dat, voor zover voor de beoordeling van het middel van belang, inhoudt:

- "1. Kosten metercontrole € 99,01
- 2. Netwerkkosten elektriciteit € 279,51
- 3. Elektriciteitsmeter 3e fase € 36,30
- 4. Uurloon monteur € 130,00
- 5. Uurloon inspecteur € 288,00
- 6. Materialen € 600,00
- 7. Vooronderzoek en dossieraanleg € 53,25
- 8. Dossierverwerking en aangifte € 106,50
- 9. Opmaken factuur € 71,00
- 10. Afhandelingskosten € 106,50
- 11. Verbruik elektriciteit € 10.860,38
- 12. Wettelijke rente over hoofdsom tot

en met heden +PM € 298,36

13. (Buiten)gerechtelijke kosten (BIK): € 800,00

14. Salaris gemachtigde € 600,00"

12.

De vordering is ten aanzien van de kosten rechtsbijstand en de proceskosten als volgt toegelicht:

"Enexis maakt voor wat betreft de kosten voor rechtsbijstand en de proceskosten aanspraak op de (buiten)gerechtelijke (proces)kosten op grond van de "Staffel buitengerechtelijke incassokosten (BIK) en salarissen gemachtigde in rolzaken" (bijlage 5). Op grond van artikel 592a Sv brengt een redelijke uitleg van dit artikel mee dat bij de begroting van deze kosten dezelfde maatstaf wordt gehanteerd als in civiele procedures.**(4)**"

[...]

14.

Het bestreden arrest maakt niet inzichtelijk hoe het toegewezen bedrag van € 12.593,20 is opgebouwd. Dat bedrag komt overeen met het bedrag dat de rechtbank naar aanleiding van de vordering van de benadeelde partij heeft toegewezen. Noch aan het verhandelde ter terechtzitting in hoger beroep noch uit de overwegingen in het arrest valt een aanwijzing te ontlezen dat het door het hof toegewezen bedrag aan schadevergoeding uit andere posten is samengesteld dan het bedrag dat de rechtbank heeft toegewezen. Uit de motivering door het hof kan niet worden afgeleid of het bedrag tevens een bedrag bevat voor de kosten als bedoeld in art. 592a Sv. Gelet op de hoogte van het bedrag, die gelijk is aan het door de rechtbank toegewezen bedrag, en het ontbreken van een meer specifieke motivering dan wel enige andere aanwijzing dat het hof heeft willen afwijken van de berekening in het vonnis in eerste aanleg, moet het ervoor worden gehouden dat het bedrag dezelfde posten bevat als de beslissing van de rechtbank.

15.

De rechtbank heeft de motivering van haar beslissing wel toegespitst op de

specifieke posten. Zij heeft de (gedeeltelijke) toewijzing van de vordering als volgt gemotiveerd:

"Enexis B.V., gevestigd te Zwolle, heeft zich eveneens voorafgaand aan het onderzoek op de zitting, op de wettelijk voorgeschreven wijze als benadeelde partij gevoegd in dit strafproces. De benadeelde partij vordert veroordeling van de verdachte tot betaling van in totaal € 14.328,81 (veertienduizend driehonderd acht en twintig euro en een en tachtig eurocent). Deze schade bestaat uit de post "verbruik elektriciteit" met daaraan gerelateerde kosten. Dit is gevorderd als "voorschot". De rechtbank begrijpt dit als een vordering tot schadevergoeding van slechts een deel van de geleden schade. De benadeelde partij behoudt zich kennelijk het recht voor een ander deel van de schade buiten het strafgeding van verdachte te vorderen.

Ook heeft de benadeelde partij gevraagd een schadevergoedingsmaatregel op te leggen.

Naar het oordeel van de rechtbank is de benadeelde partij in haar vordering onvankelijk en is de vordering deels gegrond. Door de gebezigde bewijsmiddelen en de behandeling op de terechtzitting is komen vast te staan dat de verdachte door de onder parketnummer 08/700394-11 sub 2 bewezenverklarde feiten rechtstreeks schade heeft toegebracht aan de benadeelde. De opgevoerde schadeposten zijn voor wat betreft de kosten metercontrole, netwerk-kosten elektriciteit, elektriciteitsmeter 3e fase, uurloon monteur, uurloon inspecteur, materialen en verbruik elektriciteit, voldoende onderbouwd.

Daarnaast zal de rechtbank verdachte veroordelen tot betaling van de kosten die de benadeelde partij heeft gemaakt of zal maken voor rechtsbijstand en de executie van dit vonnis. De rechtbank zal deze kosten bepalen aan de hand van het kanton liquidatietarief. In de zaak wordt aldus toegekend: 2 punten à € 150,--.

De opgevoerde schadeposten vooronderzoek en dossieraanleg, dossierverwerking en aangifte, opmaken factuur, afhande-

lingskosten, acht de rechtbank onvoldoende onderbouwd. Het in de gelegenheid stellen van de benadeelde partij om zijn stelling dienaangaande, alsmede de meer gevorderde advocaatkosten, alsnog nader te onderbouwen leidt tot een onaanvaardbare vertraging van de strafrechtelijke procedure, zodat de rechtbank de benadeelde partij ten aanzien van deze schadeposten niet-ontvankelijk zal verklaren. De benadeelde partij kan zijn vordering in zoverre slechts aanbrengen bij de burgerlijke rechter. De rechtbank zal het gevorderde daarom toewijzen tot een bedrag van € 12.593,20, te vermeerderen met de van rechtswege verschuldigde wettelijke rente vanaf het moment waarop de feiten zijn gepleegd." 16.

Optelling van de verschillende door de rechtbank in de berekening betrokken posten leidt tot de conclusie dat er in het door de rechtbank toegewezen bedrag een bedrag van € 300,00 is opgenomen voor kosten die de benadeelde partij heeft gemaakt of zal maken voor rechtsbijstand en de executie van het vonnis. Die aanname volgt ook uit de motivering van de beslissing op de vordering van de benadeelde partij, waarin de rechtbank tot uitdrukking brengt dat zij de verdachte zal veroordelen tot betaling van kosten die de benadeelde partij heeft gemaakt of zal maken voor rechtsbijstand en de executie van het vonnis, terwijl de kosten aan de hand van het kanton liquidatietarief worden bepaald op 2 punten à € 150, te weten € 300,-. **(5)** Die aanname strookt voorts met het feit dat de rechtbank de schadevergoedingsmaatregel slechts heeft toegepast tot het bedrag van € 12.293,20 en daar dus terecht de genoemde proceskosten ter hoogte van € 300,00 van heeft uitgezonderd. 17.

Gelet op het voorafgaande, moet het ervoor worden gehouden dat ook in het door het hof toegewezen bedrag kosten die de benadeelde partij heeft gemaakt of zal maken voor rechtsbijstand en de executie van het vonnis zijn begrepen. Nu het hof – anders dan de rechtbank –

naast het bedrag van € 12.593,20 een bedrag van € 300,00 heeft toegewezen wegens door de benadeelde partij gemaakte en ten behoeve van de tenuitvoerlegging nog te maken kosten, ligt in de beslissing besloten dat er twee maal een bedrag van € 300,00 is toegekend voor de desbetreffende kosten, terwijl het hof de desbetreffende kosten voorts ten onrechte als rechtstreekse schade heeft aangemerkt. Het middel klaagt daarover terecht.

18. Het voorafgaande betekent dat het hof ten onrechte de vordering van de benadeelde partij heeft toegewezen tot een bedrag van € 12.593,20,-. Het betekent voorts dat het hof, anders dan de rechtbank, ten onrechte kosten die de benadeelde partij heeft gemaakt of zal maken voor rechtsbijstand en de executie van het vonnis zijn begrepen heeft betrokken in de berekening van de rechtstreekse schade in het kader van de oplegging van de schadevergoedingsmaatregel. Ook daarover klaagt het middel terecht. Tot terugwijzing hoeft zulks evenwel niet te leiden. De Hoge Raad kan de zaak om redenen van doelmatigheid zelf afdoen. **(6)**'

Voetnoten:

(1) Zie onder meer HR 21 september 1999, [ECLI:NL:HR:1999:ZD1533](#), *NJ* 1999/801, HR 18 april 2000, [ECLI:NL:HR:2000:ZD1786](#), *NJ* 2000/413, HR 29 mei 2001,

[ECLI:NL:HR:2001:AB1819](#), *NJ* 2002/123 m.nt. C.P.M. Cleiren.

(2) HR 11 september 2012, [ECLI:NL:HR:2012:BX4442](#) en HR 23 november 2010, [ECLI:NL:HR:2010:BM9405](#), *NJ* 2011/223 m.nt. M.J. Borgers.

(3) HR 29 mei 2001, [ECLI:NL:HR:2001:AB1819](#), *NJ* 2002/123, m.nt. Cleiren.

(4) Als bijlage 5 is toegevoegd een uitdraai van De Staffel buitengerechtelijke incassokosten (BIK) en salarissen in rolzaken sector kanton.

(5) In het dictum van het vonnis is kennelijk abusievelijk afzonderlijk opgeno-

men dat de verdachte voorts wordt veroordeeld in de kosten van het geding door de benadeelde partij gemaakt, tot op datum vonnis begroot op nihil, als ook in de kosten van betekening van het vonnis, de in verband met de tenuitvoerlegging van het vonnis te maken kosten en de kosten vallende op de invordering.

(6) Vgl. ook HR 18 februari 2014, [ECLI:NL:HR:2014:382](#), HR 20 maart 2012, [ECLI:NL:HR:2012:BV2855](#), HR 12 februari 2008,

[ECLI:NL:HR:2008:BC3797](#), *NJ* 2008/263 m.nt. N. Keijzer en HR 10 april 2007, [ECLI:NL:HR:2007:AZ5670](#), *NJ* 2007/223.

6.

Hoge Raad 31 maart 2015, nummer 13/04386

H.A.G. Splinter-van Kan, N. Jörg en V. van den Brink

[ECLI:NL:HR:2015:783](#)

Conclusie A-G Machielse

[ECLI:NL:PHR:2015:279](#)

In cassatie op Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, 21 mei 2013,

[ECLI:NL:GHARL:2013:CA1465](#)

(Eigen schuld; art. 6:102 BW en onevenredige belasting van het strafgeding; art. 361 lid 3 Sv.)

Het Gerechtshof Arnhem heeft verdachte op 21 mei 2013 voor 1: medeplegen van feitelijke leiding geven aan het door een rechtspersoon medeplegen van opzettelijke overtreding van een voorschrift gesteld bij artikel 6, eerste lid van de Wet toezicht kredietwezen, meermalen gepleegd, en 2: medeplegen van opzettelijke overtreding van een voorschrift gesteld bij artikel 82, eerste lid, van de Wet toezicht kredietwezen, meermalen gepleegd. Tevens heeft het hof de vorderingen van benadeelde partijen toegewezen en schadevergoedingsmaatregelen opgelegd.

Het eerste middel van verdachte keert zich tegen de toewijzing van de vorderingen van de benadeelde partijen. Het hof had moeten uitleggen waarom het de

vorderingen van benadeelde partijen van eenvoudige aard achtte. Volgens de nieuwe wetgeving dienaangaande had het hof de vorderingen buiten beschouwing moeten laten omdat zij een onevenredige belasting van het strafproces zouden inhouden. In de strafrechtelijke procedure kunnen immers niet alle verweren, zoals een beroep op de eigen schuld van gedupeerde aan bod komen. Het middel kon volgens de Hoge Raad niet tot cassatie leiden. En werd gelet op art. 81, eerste lid, RO afgedaan zonder motivering.

De conclusie van A-G Machielse over het middel luidt als volgt.

6.2.

[...]

6.3.

Ik stel voorop dat in een strafproces wel degelijk een beroep kan worden gedaan op de eigen schuld van de benadeelde partij, maar dat als een onderzoek daarvan te ingewikkeld wordt en een onevenredige belasting van het strafgeding daarvan het gevolg zal zijn de rechter de benadeelde partij in haar vordering niet-ontvankelijk zal kunnen verklaren.(7)

6.4.

Of een vordering van de benadeelde partij al dan niet een onevenredige belasting van het strafgeding oplevert is een feitelijk oordeel dat in cassatie slechts op zijn begrijpelijkheid kan worden getoetst.(8) Hetzelfde gold voor de periode voordat de Wet van 17 december 2009, Stb. 2010, 1 (versterking positie slachtoffer in het strafproces, inwerking getreden op 1 januari 2011) van kracht werd, toen nog de al dan niet eenvoudige aard van de vordering van de benadeelde partij het criterium was. In de onderhavige zaak moet de ontvankelijkheid van de vordering van de benadeelde partij nog aan het oude criterium worden getoetst.

6.5.

In eerste aanleg heeft de advocaat van verdachte zijn verbazing over de vorderingen van de benadeelde partijen uitgesproken omdat over dit soort ingewikkel-

de zaken civiele procedures lopen. Volgens de advocaat werd het strafrecht in deze zaak misbruikt om vorderingen te incasseren. Alles was veel te ingewikkeld. De benadeelden hadden beter een civiele procedure kunnen starten. De vorderingen dienden volgens de advocaat niet-ontvankelijk worden verklaard. In hoger beroep is evenwel over de ontvankelijkheid van de vordering van benadeelde partijen in dit verband geen verweer gevoerd.

6.6.

In zijn arrest heeft het hof met betrekking tot de vorderingen van benadeelde partijen die zijn toegewezen telkens het volgende overwogen:

“Uit het onderzoek ter terechtzitting is voldoende gebleken dat de benadeelde partij als gevolg van het onder 1 bewezenverklaarde handelen van verdachte rechtstreeks schade heeft geleden. Verdachte is tot vergoeding van die schade gehouden zodat de vordering zal worden toegewezen. Voor zover de raadsman heeft betoogd dat sprake is van eigen schuld van het slachtoffer, is het hof van oordeel dat daarvan volstrekt geen sprake is.”

6.7.

In deze overweging ligt het oordeel van het hof besloten dat de vorderingen van de benadeelde partijen van zo eenvoudige aard zijn dat zij zich lenen voor behandeling in het strafgeding.(9) Gelet op de inhoud van de bewezenverklaring van feit 1 en op het ontbreken van enig verweer in hoger beroep over de complexiteit van de vordering van de benadeelde partijen is het oordeel van het hof dat de vorderingen van de benadeelde partijen niet zodanig ingewikkeld zijn dat de vorderingen daarom niet zouden kunnen worden ontvangen, niet onbegrijpelijk. Het middel faalt.’

Voetnoten:

[...]

(7) Voorbeelden van strafzaken waarin de eigen schuld van de benadeelde partij aan de orde was: HR 16 januari 2001, NJ

2001, 379 m.nt. de Hullu; HR 18 november 2008, [ECLI:NL:HR:2008:BE9847](#).
(8) HR 4 maart 2014,
[ECLI:NL:HR:2014:476](#); NJ 2014/281
m.nt. Schalken
HR 18 november 2008,
[ECLI:NL:HR:2008:BE9847](#)

7.

Hoge Raad 7 april 2015, nummer 13/05795

W.A.M. van Schendel, H.A.G. Splinter-van Kan en Y. Buruma

[ECLI:NL:HR:2015:902](#)

Conclusie A-G Spronken

[ECLI:NL:PHR:2015:284](#)

In cassatie op Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, 18 november 2013, nummer 21/005484-13

(De verdachte kan geen getuigen aanbrengen in verband met de vordering benadeelde partij.)

De Hoge Raad:

2.6.

In aanmerking genomen dat het de benadeelde partij ingevolge art. 334, eerst lid, Sv niet is toegestaan ter onderbouwing van haar vordering getuigen aan te brengen, en de eisen van een eerlijk proces als bedoeld in art. 6 EVRM, in het bijzonder 'equality of arms', derhalve eraan in de weg staan dat wel aan de verdachte de bevoegdheid zou toekomen met betrekking tot deze vordering getuigen aan te brengen, kan het middel voor zover het betrekking heeft op de afwijzing van het verzoek tot het horen van de getuigen [getuige 10], [getuige 11], [getuige 12], [getuige 8], [getuige 13] en [getuige 14] aangaande de vorderingen van de benadeelde partijen, niet tot cassatie leiden (vgl. HR 13 december 2011, [ECLI:NL:HR:2011:BQ0834](#), NJ 2012/11).'

8.

Hoge Raad 14 april 2015, nummer 14/00289

W.A.M. van Schendel, B.C. de Savornin Lohman en H.A.G. Splinter-van Kan

[ECLI:NL:HR:2015:936](#)

Conclusie A-G Knigge

[ECLI:NL:PHR:2015:139](#)

In cassatie op : Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 19 december 2013,

[ECLI:NL:GHARL:2013:9745](#)

**(Grensrechterzaak. Inkomstender-
ving van levensonderhoud en on-
evenredige belasting van het straf-
geding; art. 361 lid 3 Sv.)**

Het Hof heeft verdachte wegens "medeplegen van doodslag" (feit 1) en "openlijk in vereniging geweld plegen tegen personen" (feit 2) veroordeeld. Voorts heeft het Hof de vorderingen van de vier benadeelde partijen, die zich in de onderhavige procedure hebben gevoegd, geheel of gedeeltelijk toegewezen en ook schadevergoedingsmaatregelen aan de verdachte opgelegd.

De benadeelde partij heeft een middel voorgesteld dat opkomt tegen de niet-ontvankelijkverklaring van de vordering van de benadeelde partij voor zover die betrekking heeft op inkomstendering ter zake van levensonderhoud.

De Hoge Raad deed het middel met toepassing van art. 81 RO af zonder motivering.

A-G Knigge concludeerde als volgt.

'13 Middel van de benadeelde partij [...]

13.2.

[benadeelde partij] is de ex-echtgenote van het slachtoffer met wie zij op het moment dat hij overleed onder een dak woonde. Zij heeft in dit strafproces de volgende bedragen gevorderd: een bedrag van € 12.874,85 voor uitvaartkosten; een bedrag van € 2.831,40 voor de overlijdensschadeberekening; een bedrag van € 211.467,- voor verlies van levens-

onderhoud en een bedrag van € 25.000,- voor immateriële schade.

13.3.

Ter zitting in hoger beroep van 22 november 2013 heeft de raadsman van de benadeelde partijen alle vorderingen toegelicht. Dat blijkt uit de aan het proces-verbaal van die zitting gehechte pleitnota van mr. Moszkowicz. **(24)** De advocaat-generaal heeft ten aanzien van de vordering van [benadeelde partij] gevorderd dat haar vordering hoofdelijk moest worden toegewezen tot de bedragen van € 12.874,85 (uitvaartkosten) en € 2.831,40 (kosten schadeberekening). De advocaat-generaal vorderde ten aanzien van de overige posten dat [benadeelde partij] niet-ontvankelijk zou worden verklaard in haar vordering. De raadsvrouw van de verdachte heeft verweer gevoerd tegen de vordering van [benadeelde partij]. **(25)**

13.4.

Het Hof heeft de door [benadeelde partij] gevorderde bedragen voor uitvaartkosten (€ 12.874,85) en de overlijdensschadeberekening (€ 2.831,40) toegewezen. Voor het overige (dat zijn de posten: verlies van levensonderhoud en de vergoeding van immateriële schade) heeft het Hof [benadeelde partij] niet-ontvankelijk verklaard in haar vordering. Daartoe overwoog het Hof ten aanzien van de gevorderde post "verlies van levensonderhoud" het volgende in het bestreden arrest:

"Voor wat betreft de vordering ter zake het verlies aan kosten van levensonderhoud van [benadeelde partij] ligt aan de vordering eveneens bovengenoemde overlijdensschadeberekening ten grondslag [gerefereerd wordt aan de overlijdensschadeberekening van het Nederlands Rekencentrum Letselschade, met bijlagen; toevoeging A-G]. Dit gedeelte van de vordering leent zich echter niet voor afdoening binnen het kader van het strafgeding. Onder meer het gegeven dat een echtscheiding heeft plaatsgevonden terwijl partijen in dezelfde gezinssituatie zijn blijven wonen, dient met het oog op

de omvang van het schadebedrag binnen het civielrechtelijk kader te worden beoordeeld. Zo is niet aanstonds duidelijk over welk aantal levensjaren de inkomstenderving zou moeten worden berekend. Behandeling van voornoemd gedeelte van de vordering van [benadeelde partij] zou een aanzienlijke vertraging en een onevenredige belasting van het strafgeding opleveren."

13.5.

Op grond van art. 361, derde lid, Sv (jo art. 415 Sv) kan de rechter indien de behandeling van de vordering van de benadeelde partij naar zijn oordeel een onevenredige belasting van het strafgeding oplevert, bepalen dat de vordering geheel of ten dele niet-ontvankelijk is en dat de benadeelde partij haar vordering of dat deel van de vordering dat niet-ontvankelijk is, slechts bij de burgerlijke rechter kan aanbrengen. Het Hof heeft dus de juiste maatstaf aangelegd. Daarover klaagt het middel ook niet. Wel beoogt het middel dat 's Hofs overweging – dat niet duidelijk is over welk aantal levensjaren de inkomstenderving zou moeten worden berekend – onbegrijpelijk is.

13.6.

Of een behandeling van een vordering een onevenredige belasting van het strafgeding oplevert, is een feitelijk oordeel dat in cassatie slechts op begripelijkheid kan worden getoetst. Daarbij toetst de Hoge Raad terughoudend. **(26)** In de onderhavige zaak heeft het Hof overwogen dat [benadeelde partij] gescheiden was van het slachtoffer maar dat zij wel onder hetzelfde dak woonden. Tegen deze achtergrond was het voor het Hof niet duidelijk over hoeveel jaren het de inkomstenderving van [benadeelde partij] moest berekenen. Daardoor zou de behandeling van dit gedeelte van de vordering een aanzienlijke vertraging en een onevenredige belasting van het strafgeding opleveren. Dat oordeel is – mede in het licht van hetgeen de verdediging in dit verband heeft aangevoerd – geenszins onbegrijpelijk.

13.7.

Het middel faalt.'

Voetnoten:

[...]

(24) Zie p. 3 t/m 7 van die pleitnota voor wat betreft de toelichting op de vordering van [benadeelde partij].

(25) Zie p. 32 van haar aan het proces-verbaal van de zitting van 19, 22, en 29 november 2013 en 5 december 2013 gehechte pleitnota.

(26) Vgl. HR 2 december 2014, [ECLI:NL:HR:2014:3472](#) en HR 3 juli 2012, [ECLI:NL:HR:2012:BW3751](#).

9.

Hoge Raad 14 april 2015, nummer 13/04046

W.A.M. van Schendel, H.A.G. Splinter-van Kan en Y. Buruma

[ECLI:NL:HR:2015:954](#)

Conclusie A-G Vellinga

[ECLI:NL:PHR:2015:436](#)

In cassatie op Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, 19 juli 2013, nummer 21/005146-12.

(Indiening vordering; art. 51g lid 1 Sv. Verlies van instantie.)

In eerste aanleg is een aanvullende vordering voor € 5.000 smartengeld die wel tijdig per fax op het parket was binnengekomen niet ter zitting behandeld. In hoger beroep heeft het Hof de vordering van de benadeelde partij toegewezen tot een bedrag van € 5.448,20 waaronder begrepen het bedrag van € 5.000,- smartengeld, dat in eerste aanleg niet was meegenomen.

De Hoge Raad:

'2.4.2.

Blijkens een daarop geplaatst stempel is voornoemd stuk "ingekomen ten Parket", "Officier van Justitie Utrecht", op 16 november 2012. Aan het stuk is voorts gehecht een brief van het arrondissementsparket Utrecht namens de Officier van Justitie, gericht aan de advocaat van de verdachte mr. C.N.G.M. Starmans, waar-

in aan de geadresseerde wordt medege-deeld:

"In het kader van de strafzaak tegen uw cliënt [verdachte] stuur ik [het][de] volgende processtuk/processtukken toe. Dit/Deze stuk/stukken is/zijn toegevoegd aan het strafdossier van uw cliënt en wordt/worden meegenomen in de behandeling van de strafzaak op 19 november 2012, 9.00 uur.

Bij deze brief vindt u de aanvulling op de vordering benadeelde partij van: [betrokkene 1]."

2.5.

Gelet op de hiervoor weergegeven stukken, is het oordeel van het Hof dat de benadeelde partij zich ter zake van haar vordering tot vergoeding van de geleden immateriële schade tijdig in eerste aanleg in het strafgeding heeft gevoegd, niet onbegrijpelijk. Voor zover het middel hierover klaagt is het tevergeefs voorgesteld.'

Voor het overige heeft de Hoge Raad de zaak met art. 81 RO zonder motivering afgedaan.

Subsidiair heeft de raadsman van verdachte aangevoerd dat het Hof de benadeelde partij niet ontvankelijk had moeten verklaren in haar aanvullende vordering omdat door de handelwijze van het Hof aan de verdachte een instantie wordt ontnomen en nalatigheid van de Officier van Justitie niet voor rekening van de verdachte mag komen.

Hierover concludeert A-G Vellinga als volgt.

'9.

Deze opvatting deel ik niet. Heeft de rechter in eerste aanleg verzuimd op een vordering van een benadeelde partij te beslissen, dan zal de rechter in hoger beroep dat alsnog moeten doen (**1**), ook al leidt dat er toe dat die vordering maar in één instantie aan de orde komt. Dezelfde situatie doet zich voor wanneer zowel in eerste aanleg als in hoger beroep is verzuimd een vordering van de benadeelde

partij te behandelen en daarop te beslissen en de zaak wordt teruggewezen of verwezen; ook dan komt die vordering maar in één instantie aan de orde. In het onderhavige geval gaat het in de ogen van de verdachte om vermeerdering van een vordering. Dat maakt dit niet anders. In het civiele procesrecht is vermeerdering van een eis in hoger beroep toegestaan ook al betekent dit dat die vordering, voor zover vermeerderd, maar in één feitelijke instantie aan de orde komt (vgl. art. 130 jo. 353 Rv). **(2)** Een algemeen recht tot behandeling van een (gehele) civiele vordering in twee feitelijke instanties kent ons recht dus niet. De omstandigheid dat de onderhavige aanvulling van de vordering niet in eerste aanleg is behandeld en dat daarop is niet in eerste aanleg is beslist behoeft dus niet aan ontvankelijkheid van de vordering van de benadeelde partij voor zover deze voorafgaand aan de zitting in eerste aanleg is aangevuld, in de weg te staan. 10.

Het voorgaande betekent inderdaad dat een nadelig gevolg van een verzuim van het openbaar ministerie – behandeling van de vordering in één feitelijke instantie – voor rekening van de verdachte komt. Daar staat tegenover dat de benadeelde partij dit gevolg ook draagt en bovendien de door het middel voorgestane niet-ontvankelijkheid van de benadeelde partij meebrengt dat de benadeelde partij andere gevolgen van dit verzuim zou moeten dragen. Die andere gevolgen bestaan hierin dat de benadeelde partij de vordering voor wat betreft de immateriële schade bij de civiele rechter moet aanbrengen en dus in zoverre niet kan profiteren van de aanzienlijke voordelen van behandeling van de vordering in het strafgeding, zoals besparing van kosten van het geding en versterking van de toewijzing van de vordering met een schadevergoedingsmaatregel met in voorkomende gevallen (vgl. art. 36f lid 7 Sr) een door de Staat te betalen voorschot op het toegewezen bedrag. Deze gevolgen wegen mijns inziens zwaarder

dan het door verdachte te lijden verlies van instantie, zeker wanneer in aanmerking wordt genomen dat de benadeelde partij dit gevolg ook lijdt.'

Voetnoten:

(1) Vgl. HR 7 januari 2014, ECLI:NL:HR:2014:557 (niet gepubliceerd), waarin de omstandigheid dat de rechter in eerste aanleg had verzuimd over de vordering van de benadeelde partij te beslissen er niet aan in de weg stond dat het Hof over die vordering voor het eerst in hoger beroep besliste. Zie voorts HR 10 mei 2005, ECLI:NL:HR:2005:AT1812.

(2) Asser Procesrecht/Bakels, Hammerstein & Wesseling-van Gent 4 2012/168. H.J. Snijders en A. Wendels, Civiel appel, vierde druk, Kluwer Deventer 2009, p. 10 reppen van de spanning tussen het beginsel van twee volledige instanties en het beginsel van de devolutieve werking, met name bij de behandeling in appel van nova, zoals o.m. vermeerdering van eis.

10.

Hoge Raad 14 april 2015, nummer 13/04047

A.J.A. van Dorst, B.C. de Savornin Lohman, J. de Hullu, Y. Buruma en N. Jörg

ECLI:NL:HR:2015:928

Conclusie A-G Vellinga

ECLI:NL:PHR:2015:419

In cassatie op Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, 26 juli 2013, nummer 21/003850-13 (Motiveringsgebrek met betrekking tot toewijzing vordering benadeelde partij.)

De Hoge Raad:

'3.2.

Ten aanzien van de vordering van de benadeelde partij houdt het proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep het volgende in:

"Mr. Bouwman wordt in de gelegenheid gesteld namens de benadeelde partij haar vordering toe te lichten. Hij voert daarbij aan - zakelijk weergegeven -: De benadeelde partij handhaaft haar oorspronkelijke vordering in hoger beroep. Ik heb met mijn cliënten besproken hoe het kon dat zo een groot geldbedrag in een plastic zak zat en waar dit voor bestemd was. Het geld is in een auto in een plastic zak aan [betrokkene 1] overhandigd door haar oom. In de auto is het geld geteld. Van het bedrag is € 250,- afgehouden voor [betrokkene 1]. Het bedrag in de tas bedroeg € 13.750,-. Dit geld was bestemd voor de vader van [betrokkene 1], [betrokkene 2], voor de betaling van de huur van de bazaar. De bazaar zat op de rand van een faillissement. De oom had cash geld geleend. Het geldbedrag zou maandag naar de bank gebracht worden. [betrokkene 2] kon alleen bij familie geld lenen. Dit geld kwam bij zijn dochter terecht. Er bestond een geschil tussen [betrokkene 2] en zijn vrouw over de voortzetting van de bazaar. De verhouding tussen beiden was dusdanig slecht, voortkomende uit de ziekte van de vrouw van [betrokkene 2], dat zij niet op de hoogte gehouden werd van het reilen en zeilen van de bazaar.

De advocaat-generaal voert het woord - zakelijk weergegeven - als volgt:
(...)

Ten aanzien van de vordering benadeelde partij merk ik op dat er een fors geldbedrag is ontvreemd. Dit is moeilijk met stukken te onderbouwen. De benadeelde partij heeft uitgelegd hoe het is gegaan. Er zijn meerdere personen geweest die het geld hebben gezien. De broer en dochter van [betrokkene 2] wisten van het geldbedrag af. De vordering kan echter niet nader onderbouwd worden. Dit betekent dat, hoe spijtig ik dat ook vind, de behandeling van de vordering een onevenredige belasting voor het strafgeding oplevert en de benadeelde partij mijns inziens niet ontvankelijk dient te worden verklaard.

De advocaat-generaal leest de vordering voor en legt die aan het hof over.

De verdachte en de raadsman voeren het woord tot verdediging, de raadsman overeenkomstig zijn pleitnota, die aan het hof is overgelegd en aan het verkort proces-verbaal is gehecht."

3.3.

Blijkens voornoemd proces-verbaal van de terechtzitting heeft de Advocaat-Generaal bij het Hof gevorderd dat de vordering van de benadeelde partij niet-ontvankelijk wordt verklaard omdat de behandeling ervan, wegens onvoldoende onderbouwing, een onevenredige belasting voor het strafgeding oplevert, en heeft de raadsman aldaar het woord gevoerd overeenkomstig de aan het proces-verbaal gehechte pleitnota. Deze pleitnota houdt ten aanzien van de vordering van de benadeelde partij in:

"Vordering benadeelde partij:

Niet-ontvankelijk, althans afwijzen: te belastend voor de strafzaak; mede gezien onwaarschijnlijkheid van het betreffende bedrag: niet, althans onvoldoende aannemelijk dat die schade is geleden. Bedrag zou op 9 november 2012 zijn afgegeven; contact van haar vader; moeder mocht er niets van afweten. Al 3 dagen in haar bezit...

Daarom in haar verklaring, blz. 90: "de benadeelde wil zich niet als benadeelde voegen in het strafproces." Later (blz. 92): wel, indien het 'niet volledig wordt vergoed'; sprake van verzekering? Geen enkele onderbouwing ter zake van de omvang en het legale karakter van dit bedrag, temeer nu het een zakelijk bedrag, van de eenmanszaak, zou betreffen: geen rechtens te beschermen belang."

3.4.

Het bestreden arrest houdt omtrent de vordering van de benadeelde partij het volgende in:

"De benadeelde partij heeft zich in eerste aanleg in het strafproces gevoegd met een vordering tot schadevergoeding. Deze bedraagt € 13.750. De vordering is bij het vonnis waarvan beroep niet-ontvankelijk verklaard. De benadeelde

partij heeft zich in hoger beroep opnieuw gevoegd voor het bedrag van haar oorspronkelijke vordering.

Uit het onderzoek ter terechtzitting is voldoende gebleken dat de benadeelde partij als gevolg van het onder 1 primair bewezenverklaarde handelen van verdachte rechtstreeks schade heeft geleden. Verdachte is tot vergoeding van die schade gehouden zodat de vordering zal worden toegewezen."

3.5.

Het Hof heeft de vordering van de benadeelde partij toegewezen tot een bedrag van € 13.750,-. Gelet op het verhandelde ter terechtzitting, zoals hiervoor weergegeven, behoeft die beslissing evenwel nadere motivering. Het middel is terecht voorgesteld.'

11.

Hoge Raad 26 mei 2015, nummer 14/02617

A.J.A. van Dorst, J. de Hullu en V. van den Brink

ECLI:NL:HR:2015:1334

Conclusie A-G Bleichrodt

ECLI:NL:PHR:2015:668

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Leeuwarden, 7 maart 2014, ECLI:NL:GHARL:2014:1758

(Eigen schuld; art. 6:102 BW. Inbrekers op heterdaad betrapt door agenten. Poging doodslag; art. 287 Sr.)

Naar aanleiding van een melding van een nachtelijke inbraak in de Kijkshop in Deventer op 9 februari 2010 zijn twee politieambtenaren (de verdachte en zijn collega) ter plaatse gegaan. Nadat de verdachte de beide inbrekers had gesommeerd te blijven staan, heeft de verdachte twee maal kort achter elkaar een schot gelost, waarbij [betrokkene 1] een schotwond in zijn gezicht heeft gekregen en [betrokkene 2] in zijn linker bovenbeen is geraakt. De agent is veroordeeld voor poging doodslag, twee maal gepleegd.

De vordering van de benadeelde partijen (de inbrekers) is niet ontvankelijk verklaard door rechtbank en hof, omdat het vaststellen van de mate van eigen schuld een onevenredige belasting voor het strafgeding is. Hiertegen keert zich het cassatiemiddel. De Hoge Raad doet het middel echter af zonder motivering met art. 81 RO.

A-G Bleichrodt concludeerde hierover als volgt.

'50.

Het namens de benadeelde partij voorgestelde middel bevat de klacht dat het hof de benadeelde partij [betrokkene 1] ten onrechte, althans onvoldoende gemotiveerd, niet-ontvankelijk heeft verklaard in zijn vordering.

51.

De benadeelde partij [betrokkene 1] heeft zich in eerste aanleg gevoegd in het strafgeding voor een schadebedrag van in totaal € 35.845,-. De door de benadeelde partij geleden schade zou zijn veroorzaakt door het onder 1 ten laste gelegde feit. Het schadebedrag betreft materiële schade (€ 4.345,-) en immateriële schade (€ 31.500,-).

[...]

54.

Het hof heeft de benadeelde partij overeenkomstig de vordering van de advocaat-generaal niet-ontvankelijk verklaard in zijn vordering en daartoe in het door het hof bevestigde vonnis van de rechtbank onder "vorderingen van de benadeelde partijen" het volgende overwogen:

"De benadeelde partij [betrokkene 1] heeft zich met een vordering tot schadevergoeding van een bedrag van € 35.845,- gevoegd in het strafproces en de benadeelde partij [betrokkene 2] heeft zich met een vordering tot schadevergoeding van een bedrag van € 10.000 gevoegd in het strafproces.

De behandeling van de vorderingen van de benadeelde partijen levert naar het oordeel van de rechtbank een onevenredige belasting van het strafgeding op.

Hun schade is immers mede ontstaan doordat zij op heterdaad betrapt zijn bij een inbraak en daardoor medeschuld hebben aan het feit dat de politie tegen hen moest optreden. Hoe de medeschuld van de benadeelde partijen bij het bepalen van de hoogte van de schadevergoeding tot uitdrukking dient te komen, acht de rechtbank iets dat in een civiele procedure ter beoordeling van de burgerlijke rechter moet staan. Daarom zullen de benadeelde partijen niet ontvankelijk worden verklaard in hun vorderingen. De benadeelde partijen kunnen de vordering bij de burgerlijke rechter aanbrengen.” 55.

Ingevolge art. 361, derde lid, Sv, in verbinding met art. 415, eerste lid, Sv, kan het hof, indien het van oordeel is dat de behandeling van de vordering van de benadeelde partij een onevenredige belasting van het strafgeding oplevert, op verzoek van de verdachte, op vordering van de advocaat-generaal dan wel ambtshalve bepalen dat de vordering in het geheel of ten dele niet-ontvankelijk is en bepalen dat de benadeelde partij haar vordering, of het deel van de vordering dat niet-ontvankelijk is, slechts bij de burgerlijke rechter kan aanbrengen. Indien het hof in navolging van de vordering van de advocaat-generaal zoals hiervoor bedoeld die vordering (gedeeltelijk) niet-ontvankelijk oordeelt, is het noch op grond van art. 361 Sv noch op grond van enige andere bepaling gehouden dat oordeel nader te motiveren. **(20)**

56. Door te oordelen dat de benadeelde partij niet in zijn vordering kan worden ontvangen, omdat de behandeling van de vordering een onevenredige belasting van het strafgeding oplevert, heeft het hof de juiste maatstaf toegepast. Dit oordeel is feitelijk van aard en kan in cassatie slechts op zijn begrijpelijkheid worden getoetst. **(21)** Het oordeel van het hof acht ik niet onbegrijpelijk. Daarbij neem ik de inhoud van de ingediende vordering van de benadeelde partij en hetgeen door en namens de benadeelde partij ter onderbouwing van die vordering naar voren is gebracht in het voegings-

formulier en op de terechtzittingen in eerste aanleg en in hoger beroep, in aanmerking. Hetzelfde geldt voor hetgeen het hof heeft vastgesteld ten aanzien van de rol van de benadeelde partij met betrekking tot het onder 1 bewezen verklaarde feit. Daarbij komt dat de benadeelde partij ter terechtzitting in hoger beroep heeft aangegeven dat er door de benadeelde partij ook een civiele vordering zal worden ingediend. Anders dan de steller van het middel aanvoert, was het hof niet gehouden tot een nadere motivering en noopte de onderbouwing van de vordering van de benadeelde partij het hof niet tot “het toewijzen van de materiële schadevergoeding en een voorschot van de immateriële schadevergoeding”. **(22)**

57. Het middel faalt.’

Voetnoten:

[...]

20 Vgl. ten aanzien van het oude criterium (het eenvoudcriterium) HR 17 juni 1997, *DD* 97.301, rov. 4.2 (geen motiveeringsplicht wanneer het hof de vordering van de benadeelde partij ontvankelijk oordeelt ondanks een verzoek van de verdachte).

21 Vgl. ten aanzien van het oude criterium HR 21 maart 2006, nr. 00338/05, rov. 4 (niet gepubliceerd) (het oordeel dat de vordering niet van zo eenvoudige aard is dat deze zich leent voor behandeling in de strafzaak, is feitelijk en kan in cassatie slechts op zijn begrijpelijkheid worden getoetst) en HR 17 juni 1997, *DD* 97.301, rov. 4.3 (het oordeel dat de vordering van de benadeelde partij van eenvoudige aard is, is feitelijk en kan in cassatie slechts op zijn begrijpelijkheid worden getoetst).

22 Zie voor zaken waarin de Hoge Raad het enkel noemen van het onevenredigheids criterium toereikend acht voor de niet-ontvankelijkverklaring van de benadeelde partij in haar vordering: HR 4 maart 2014, *ECLI:NL:HR:2014:476*, *NJ* 2014/281, rov. 4, HR 3 juli 2012, *ECLI:NL:HR:2012:BW3751*, *NJ* 2012/451, rov. 4 en HR 20 maart

2012, ECLI:NL: HR:2012:BU7349, *NJ* 2012/520 m.nt. Keulen, rov. 4. Vgl. J. Candido, De vordering benadeelde partij in het strafproces en de onevenredige belasting van het strafgeding, in: *Trema* 2011, nr. 10, p. 354-359: Mede gelet op het accessoire karakter van de vordering van de benadeelde partij betekent het onevenredigheids criterium geen grote verschuiving ten opzichte van de bedoeling die de wetgever destijds had bij de invoering van het eenvoudcriterium.

12.

Hoge Raad 2 juni 2015, nummer 13/04981

W.A.M. van Schendel als voorzitter, en de raadsheren B.C. de Savornin Lohman en H.A.G. Splinter-van Kan

[ECLI:NL:HR:2015:1459](#)

Conclusie A-G Machielse

[ECLI:NL:PHR:2015:805](#)

In cassatie op Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, 22 juli 2013, nummer 21/003725-13 (Toewijzing vordering voor zover geld nog niet is teruggegeven.)

De Hoge Raad:

'3.4.

Blijkens de in 3.2 weergegeven overwegingen heeft het Hof geoordeeld dat de verdachte tot vergoeding van het bedrag van € 110,- aan [betrokkene 1] is gehouden voor zover dat bedrag niet reeds aan haar is teruggegeven. Gelet daarop moet worden aangenomen dat het Hof als gevolg van een kennelijke vergissing in zijn beslissing niet heeft vermeld dat de vordering van [betrokkene 1], vermeerderd met de wettelijke rente, wordt toegewezen en de schadevergoedingsmaatregel wordt opgelegd tot een bedrag van € 110,- voor zover dat bedrag niet reeds is teruggegeven aan [betrokkene 1]. De Hoge Raad leest de beslissing van het Hof daarom in zoverre verbeterd. Hierdoor komt aan het middel de feitelijke grondslag te ontvallen, zodat het niet tot cassatie kan leiden.

De Hoge Raad voegt daaraan nog het volgende toe. Deze beslissing van het Hof houdt in dat, indien gevolg is gegeven aan de gegeven last tot teruggave aan [betrokkene 1] van het inbeslaggenomen geldbedrag van € 110,-, zowel de verplichting tot schadevergoeding aan [betrokkene 1] als de verplichting tot schadevergoeding aan de Staat zijn komen te vervallen.'

13.

Hoge Raad 16 juni 2015, nummer 14/03230

A.J.A. van Dorst, J. de Hullu en V. van den Brink

[ECLI:NL:HR:2015:1656](#)

Conclusie A-G Machielse

[ECLI:NL:PHR:2015:924](#)

In cassatie op Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, 18 december 2013,

[ECLI:NL:GHARL:2013:9658](#)

(Proceskosten; art. 592a Sv. Smartengeld.)

De Hoge Raad:

'3.1.

Het middel klaagt onder meer over het oordeel van het Hof dat de door de benadeelde partijen gevorderde kosten van rechtsbijstand toewijsbaar zijn.

3.2.1.

Het Hof heeft vorderingen van de benadeelde partijen [betrokkene 1], [betrokkene 2], [betrokkene 3], [betrokkene 4], [betrokkene 5] en [betrokkene 6] tot betaling van schadevergoeding toegewezen en schadevergoedingsmaatregelen opgelegd.

3.2.2.

Het proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep van 4 december 2013 houdt omtrent de door de benadeelde partijen gevorderde kosten van rechtsbijstand in:

"Namens de benadeelde partijen voert mr. Kubatsch het woord ter toelichting op de vorderingen, zakelijk weergegeven: (...)

De kosten van rechtsbijstand zijn gebaseerd op 2 punten van het liquidatietaarif. Dat is standaard. De rechtbank Utrecht heeft in haar vonnis met betrekking tot de vorderingen van de benadeelde partijen een toen kersverse uitspraak van de Hoge Raad gehanteerd.

Clënten hebben weliswaar nu niet zelf de kosten betaald maar die zijn als voorschot betaald door de werkgever op grond van het geweldsprotocol met de 'verplichting' die terug te vorderen. De Hoge Raad spreekt niet specifiek over dit soort zaken. Wat mij betreft kan de uitspraak van de rechtbank Utrecht gevolgd worden. Het hof heeft de mogelijkheid de vergoeding te verhogen indien hoger beroep wordt ingesteld en een verdere toelichting wordt gegeven.

De kosten van rechtsbijstand worden in geval van vergoeding doorgesluisd naar de werkgever.

(...)

Indien het hof de gevorderde kosten niet toekent, hoeven cliënten zelf niet de kosten te dragen of een eigen bijdrage te betalen."

3.2.3.

Het bestreden arrest houdt omtrent de door de benadeelde partijen gevorderde kosten van rechtsbijstand in:

"Met betrekking tot de gevorderde kosten van rechtsbijstand heeft de advocaat van de benadeelde partijen, mr. Kubatsch, een hogere vergoeding gevorderd in verband met de behandeling in hoger beroep. Deze verhoging is niet weersproken en het hof acht de gevraagde verhoging redelijk en billijk, in die zin dat het hof een half punt extra van het puntentarief zal toekennen.

Dat de kosten van rechtsbijstand op grond van een rechtspositionele regeling zijn voorgeschieden door het regiokorps, staat niet in de weg aan toewijzing van deze kosten aan de benadeelde partijen." - alsmede, met betrekking tot de vordering van voornoemde benadeelde partijen telkens:

"Verwijst de verdachte in de door de benadeelde partij gemaakte en ten behoeve van de tenuitvoerlegging nog te maken

kosten, tot aan de datum van deze uitspraak begroot op € 1.737,00 (duizend zevenhonderdzevenendertig euro)."

3.2.4.

Art. 592a Sv luidt:

"Indien een benadeelde partij zich in het geding heeft gevoegd, beslist de rechter die een uitspraak als bedoeld in artikel 333 of 335 doet, over de kosten door de benadeelde partij, de verdachte en, in het in artikel 51g, vierde lid bedoelde geval, diens ouders of voogd gemaakt en ten behoeve van de tenuitvoerlegging nog te maken."

3.3.1.

Door een benadeelde partij gemaakte kosten voor rechtsbijstand zijn - anders dan door de benadeelde partij gevorderde vermogensschade als bedoeld in art. 51a Sv en art. 6:96 BW - te rekenen tot de proceskosten waaromtrent de rechter ingevolge art. 592a Sv in de daar bedoelde gevallen een afzonderlijke beslissing dient te geven, die ingevolge art. 361, vijfde lid, Sv in de uitspraak dient te worden opgenomen.

3.3.2.

Gelet op de aard van die kosten, staat het de rechter in hoger beroep vrij wat de verwijzing in die kosten betreft een hoger bedrag in aanmerking te nemen dan het bedrag van de in eerste aanleg toegewezen kosten (vgl. HR 18 april 2000 [...], NJ 2000/413).

3.3.3.

De wettelijke voorschriften met betrekking tot de motivering van rechterlijke uitspraken strekken zich niet uit tot de daarin opgenomen beslissing omtrent het bedrag der kosten noch tot de vaststelling van wat tot die kosten moet worden gerekend (vgl. HR 22 mei 1935, NJ 1936/1064).

3.4.

Op het voorgaande stuit de klacht af. Het middel is in zoverre tevergeefs voorgesteld.'

Het andere deel van dit middel heeft de Hoge Raad met toepassing van art. 81 RO zonder motivering afgedaan.

A-G Machielse concludeerde hierover als volgt.

'5.7

Het middel valt uiteen in twee deelklachten. Enerzijds wordt betoogd dat het hof heeft verzuimd (voldoende gemotiveerd) vast te stellen dat ten aanzien van alle benadeelde partijen sprake is van een aantasting in de persoon in de vorm van een ernstige aantasting van de persoonlijke levenssfeer of enig in de psychiatrie erkend ziektebeeld. In zoverre zou het oordeel dat de gestelde immateriële schade voor vergoeding in aanmerking komt getuigen van een onjuiste rechtsopvatting, althans onvoldoende met redenen zijn omkleed.

5.8

Hiermee gaat het middel echter uit van een onjuiste rechtsopvatting, althans van een verkeerde lezing van het bestreden arrest. De jurisprudentie waarnaar de steller van het middel verwijst en waarin is aangegeven dat het bestaan van geestelijk letsel waardoor iemand in zijn persoon is aangetast in het algemeen slechts in rechte kan worden vastgesteld als sprake is van een in de psychiatrie erkend ziektebeeld, **(13)** is immers slechts van toepassing in geval van geestelijk letsel dat een derde oploopt door het waarnemen van een ongeval of door de directe confrontatie met de ernstige gevolgen daarvan, de zogenoemde shockschade. Blijkens de gedingstukken is de in casu gestelde immateriële schade echter niet gebaseerd op de omstandigheden dat de benadeelde partijen het door verdachte veroorzaakte ongeval voor hun ogen hebben zien gebeuren en direct zijn geconfronteerd met de ernstige, fatale gevolgen daarvan, maar op de onder 3. primair bewezenverklaarde poging tot doodslag waarvan de benadeelde partijen, de politieagenten tegen wier auto's verdachte opzettelijk is aangereden, de directe slachtoffers zijn. Blijkens de gebezigde bewijsmiddelen heeft het hof in ogenschouw genomen dat de politieagenten minutenlang in een hachelijke achtervolging met verdachte verwickeld

zijn geweest, dat verdachte meermalen doelbewust drie verschillende politieauto's heeft geramd en/of afgesneden ten einde hen van de weg te drukken, dat de bestuurders van die politieauto's al hun stuurmanskunsten hebben moeten aanwenden om de macht over het stuur te behouden en dat de agenten hebben gevreesd voor hun leven. Bovendien heeft het hof niet onbegrijpelijk overwogen dat de geweldpleging door verdachte tegen de agenten de grenzen van hetgeen als de risico van hun vak mag worden opgevat ver te buiten gaat. Gelet op deze feiten en omstandigheden is het oordeel van het hof dat de benadeelde partijen rechtstreeks schade hebben geleden door het handelen van verdachte voldoende gemotiveerd. Dit brengt mee dat de eerste deelklacht faalt.'

Voetnoten:

[...]

(13) HR 22 februari 2002, [ECLI:NL:HR:2002:AD5356](#), NJ 2002, 240 m.nt. Vranken en HR 3 juli 2007, [ECLI:NL:HR:2007:BA5624](#), NJ 2007, 413.

[...]

14.

Hoge Raad 16 juni 2015, nummer 13/03697

A.J.A. van Dorst, N. Jörg en V. van den Brink

[ECLI:NL:HR:2015:1658](#)

Conclusie A-G Aben

[ECLI:NL:PHR:2015:699](#)

In cassatie op Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Leeuwarden, 19 juli 2013, nummer 24/001215-11

(Rechtstreekse schade; art. 361 lid 2 onder b Sv. Vordering wettelijke rente aangevuld door voegingsadviseur SHN. Ingangsdatum wettelijke rente.)

De Hoge Raad heeft het cassatieberoep met toepassing van art. 81 RO afgedaan zonder motivering.

A-G Aben concludeerde als volgt.

3.

Het eerste middel klaagt over het oordeel van het hof dat de benadeelde partijen SNS Bank en ING Bank ontvankelijk zijn in hun vordering dan wel dat hun vorderingen (gedeeltelijk) kunnen worden toegewezen. Het middel klaagt blijkens de toelichting in het bijzonder over 's hofs oordeel dat er sprake is van 'rechtstreeks schade'. Volgens de steller van het middel is er geen sprake van dergelijke schade nu deze schade in eerste instantie is geleden door de getroffen rekeninghouders, welke rekeninghouders vervolgens door de SNS Bank respectievelijk de ING Bank schadeloos zijn gesteld.

4.

Het hof heeft door het vonnis van de rechtbank te bevestigen, de verdachte onder meer veroordeeld voor het – kort gezegd – door het aannemen van een valse naam en hoedanigheid de ING Bank en de SNS Bank bewegen tot afgifte van geld afkomstig van (bank)rekeningen van derden. De betreffende voegingsformulieren houden in dat de ING Bank en de SNS Bank deze derden, hun klanten dus, schadeloos hebben gesteld. Gelet daarop heeft het hof kunnen oordelen dat de ING Bank en de SNS Bank als gevolg van de door verdachte gepleegde oplichting, rechtstreeks schade hebben geleden. **(1)**

5.

Het middel faalt.

6.

Het tweede middel klaagt over 's hofs oordeel dat het aan de benadeelde partij SNS Bank toegewezen bedrag moet worden vermeerderd met de wettelijke rente vanaf het moment van ontstaan van de schade.

[...]

8.

Het middel klaagt allereerst dat het hof ten onrechte dan wel onbegrijpelijk gemotiveerd heeft beslist dat het aan de SNS Bank toegewezen bedrag aan schadevergoeding vermeerderd wordt met de

wettelijke rente, nu blijkens het voegingsformulier niet uitdrukkelijk is verzoekt ook de rente te vergoeden.

9.

Bij de stukken van het geding bevindt zich een "Voegingsformulier benadeelde partij in het strafproces" ten behoeve van de benadeelde partij SNS Bank. Aan dit voegingsformulier is een tweetal brieven van twee voegingsadviseurs van Slachtofferhulp Nederland gehecht, inhoudende, voor zover hier van belang: "*Bijzonderheden/toelichting: - Verzoeken de vordering te vermeerderen met de wettelijke rente vanaf het moment van het ontstaan van de schade.*" Uit het zich eveneens bij de stukken bevindende wensenformulier van de benadeelde partij SNS Bank gericht aan het ressortsparket Leeuwarden d.d. 5 november 2012 blijkt dat zij in hoger beroep haar oorspronkelijke vordering wenst te handhaven.

10.

Gelet op de inhoud van voormelde stukken heeft het hof kunnen bepalen dat de aan verzoeker opgelegde betalingsverplichting vermeerderd wordt met de wettelijke rente. Anders dan waar de steller van het middel vanuit lijkt te gaan, maakt de begeleidende brief van Slachtofferhulp Nederland doordat deze aan het voegingsformulier is gehecht mijns inziens deel uit van de vordering van de benadeelde partij en hoeft de benadeelde partij daarom niet in het voegingsformulier zelf ook nog eens uitdrukkelijk te verzoeken om de wettelijke rente te vergoeden. Daaraan doet niet af dat in de brief, anders dan bijvoorbeeld in een zogenaamd 'schadeonderbouwingsformulier' van Slachtoffer Nederland, niet expliciet *door de benadeelde* wordt verzocht het gevorderde schadebedrag te vermeerderen met de wettelijke rente. **(2)**

11.

Voorts klaagt het middel dat niet begrijpelijk is waarom het hof de verdachte gehouden acht de wettelijke rente te vergoeden *vanaf 11 augustus 2009*, te weten de pleegdatum van het bewezen-

verklaarde feit, aangezien de schade zoals de benadeelde partij stelt die te hebben geleden ten gevolge van het bewezenverklaarde blijkt de aan het voegingsformulier gehechte akte van cessie door de SNS Bank pas zou worden overgemaakt aan de rekeninghouder ([betrokkene]) binnen 14 dagen nadat de door [betrokkene] ondertekende akte door de SNS Bank zou zijn ontvangen, hetgeen blijkt een daarop geplaatst stempel 28 augustus 2009 lijkt te zijn geweest.

12.

Ik zie niet in waarom de omstandigheid dat het geleden schadebedrag door de SNS Bank "pas" op 28 augustus 2009 werd overgemaakt naar de benadeelde rekeninghouder [betrokkene] van belang is voor de vraag vanaf welke datum de wettelijke rente vergoed moet worden. Hoe dan ook heeft de SNS Bank of de rekeninghouder immers reeds vanaf de pleegdatum van het bewezenverklaarde feit, 11 augustus 2009, schade geleden waaronder derhalve het mislopen van wettelijke rente. Hoe en wanneer de SNS Bank en de gedupeerde rekeninghouder die schade onderling verrekent is voor die vaststelling derhalve niet relevant. Dat het hof de verdachte gehouden acht de wettelijke rente te vergoeden *vanaf 11 augustus 2009* is dan ook niet onbegrijpelijk.'

Voetnoten:

(1) Vgl. HR 12 februari 2002, [ECLI:NL:HR:2002:AD6993](#), waarin een bank zich na vergoeding aan een gedupeerde cliënt voegde als benadeelde partij en door het hof ontvankelijk werd geacht. De Hoge Raad oordeelt dat het hof door de verdachte te veroordelen tot betaling aan de bank van een deel van de door deze ingestelde vordering tot schadevergoeding klaarblijkelijk heeft geoordeeld dat het medeplegen van opzetheling en het in de bewezenverklaring bedoelde misdrijf in zodanig nauw verband tot elkaar staan dat de bank door die opzetheling rechtstreeks schade heeft geleden, welk oordeel niet blijkt geeft van

een onjuiste rechtsopvatting. Vgl. ook HR 1 juli 2014, [ECLI:NL:HR:2014:2577](#). De verdachte is veroordeeld voor onder meer medeplegen van oplichting van (rekeninghouders van) een bank. De Hoge Raad doet het middel, dat onder meer klaagt over 's hofs oordeel dat sprake is van rechtstreeks schade, af met art. 81 RO. Zie de conclusie van mijn ambtgenoot Knigge onder 5.4 en 5.8. waarin hij schrijft dat de tot het bewijs gebezigde aanvullende aangifte inhoudt dat ING haar klanten schadeloos heeft gesteld. (2) Vgl. de volgende arresten waarin het ging om de vraag of de wettelijke rente vergoed moest worden en waarin *scha-deonderbouwingsformulieren* van Slachtoffer Nederland aan de vorderingen van de benadeelde partijen waren aangehecht: HR 23 april 2013, [ECLI:NL:HR:2013:424](#) (De Hoge Raad deed het middel met gebruikmaking van art. 81 RO af), HR 20 april 2010, [ECLI:NL:HR:2010:BL4038](#) en HR 7 oktober 2008, [ECLI:NL:HR:2008:BD6354](#), NJ 2008/541.